

СЕЛЕКЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА НОВООЛЕКСАНДРІВСЬКОЇ ВАГОВОЗНОЇ ПОРОДИ КОНЕЙ

Павловський С.С., аспірант⁴
(Інститут тваринництва НААН)

Об'єктом досліджень були відомості бонітування коней, база даних Інституту тваринництва НААН, Державні книги племінних коней новоолександрівської вагової породи [1, 2].

Весь репродуктивний склад було розподілено, відповідно до походження, за генеалогічними лініями, маточними родинами та гніздами. В результаті генеалогічного аналізу до нових маточних родин віднесені групи кобил із спільною родоначальницею, не менш, ніж із двома відгалуженнями та трьома генераціями потомків. До нових заводських гнізд віднесені групи кобил із спільною родоначальницею, не менш, ніж із двома відгалуженнями та двома генераціями потомків.

Визначено, що поголів'я коней новоолександрівської вагової породи кожного десятиріччя стабільно зменшується. Це обумовлено, насамперед зменшенням потреби у гужовому транспорті та майже повним припиненням виробництва кобилячого молока. Наразі його виробництвом, зокрема – кумису, займаються лише два племінні репродуктори: Філія «Дібрівський кінний завод № 62» ДП «Конярство України» та ТОВ «Літо-Агро» Київської обл.

Динаміка чисельності коней новоолександрівської вагової породи по періодах селекції представлена у таблиці 1.

Таблиця 1 - Динаміка чисельності коней новоолександрівської вагової породи по періодах селекції

Рік	Наявність, гол.				
	усього	жеребців-плідників	племінних кобил	в т.ч. племінних кобил	
				у кінних заводах	у племінних репродукторах
1990	2601	99	1068	249	819
2000	570	77	319	116	203
2010	377	21	156	40	156
2019	241	10	124	71	53

В таблиці 2 представлено розподіл сучасного поголів'я породи по суб'єктах племінної справи за виробничими групами. Найбільша кількість племінних коней, зокрема – племінних кобил новоолександрівської вагової породи

⁴ Науковий керівник – доктор с.-г. наук І.В. Ткачова

породи наразі утримують у кінному заводі СТОВ «Ланн» Донецької обл. та філіях ДП «Конярство України».

Таблиця 2 - Розподіл сучасного поголів'я новоолександрівської ваговозної породи по суб'єктах племінної справи

Суб'єкт племінної справи	Поголів'я коней, гол., в т.ч.:			
	усього	жеребців	кобил	ремонтного молодняка
СТОВ «Ланн» Донецької обл.	102	3	41	58
Новоолександрівський кінний завод № 64	42	3	30	9
Дібрівський кінний завод № 62	36	2	28	6
ТОВ «Літо-Агро» Київської обл.	30	1	15	14
ТОВ «Агро-Дібрівка» Київської обл.	31	1	10	20
Всього:	241	10	124	107

Найбільше розповсюдження в породі серед жеребців-плідників отримала лінія (1390) Тантала (30,4 % в I томі і 32,0 % у II томі). На другому місці за поширеністю знаходиться лінія (935) Кокетливого (17,4 % в I томі і 44,0 % - у II томі). Третє місце посідає лінія (909) Градуса (15,2 % в I томі і 8,0 % - у II томі). Інші лінії або мають дуже обмежене поширення або зникли зовсім, як лінія (1111) Стиля. Розподіл маточного складу породи за генеалогічними лініями має ту ж тенденцію, що і жеребців-плідників.

Як видно з таблиці 1, поголів'я коней новоолександрівської ваговозної породи кожного десятиріччя стабільно зменшується, що обумовлено, насамперед, зменшенням потреби у гужовому транспорті та майже повним припиненням виробництва молока кобил. Наразі його виробництвом, зокрема – кумису, займаються лише два племінні репродуктори: філія «Дібрівський кінний завод № 62» ДП «Конярство України» та ТОВ «Літо-Агро» Київської обл. Це є негативним фактом, тим більше, що у країнах розвинутої економіки виробництво молока кобил на органічних фермах є одним з перспективних напрямів тваринництва. Це виробництво прибуткове не потребує значних витрат коштів, енергії та людських ресурсів, безпечно для екології, адже передбачає органічне, натуральне тваринництво. Висока ідентичність хімічного складу молока кобил до жіночого дає підставу до широкого його використання у дитячому харчуванні, як прикорму немовлят на штучному харчуванні так і виробництва молочних продуктів з пре біотичними якостями для дітей усіх вікових груп.

Список використаних джерел

1. Лютих С.В. Волков Д.А., Білоус О.В. Державна книга племінних коней новоолександрівської ваговозної породи / під ред. Д.А. Волкова. К.: ППНВ, 2003. Т.1. 318 с.
2. Волков Д.А., Ткачова І.В., Корнієнко О.О. Державна книга племінних коней новоолександрівської ваговозної породи. Х., 2011. Т.2. 170 с.